

ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษาในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Factors Affecting Teaching Behaviors of Islamic Studies Pre-Service Teachers in Three
Southern Border Provinces

มูฮัมหมัดอาฟีฟี อัซซอลีฮี¹ นัชชีมา บาเกาะ^{2*} เกตุ อัสมิมานะ³ และสรารุท สายทอง⁴

Muhammadafeefee Assalihee¹, Nachima Bakoh^{2*}, Kate Asmimana³ and Sarawut Saithong⁴

^{1, 3, 4}แผนกวิชาการสอนอิสลามศึกษา คณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี 94000

²สาขาการวัดและประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

^{1, 3, 4}Teaching Islamic Studies Program, Prince of Songkla University, Pattani Campus, Muang, Pattani 94000. Thailand

²Measurement and Evaluation Program, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000. Thailand

*Corresponding author, e-mail: taqwamah@gmail.com

(Received: Jan 20, 2020; Revised: Mar 21, 2020; Accepted: Apr 1, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอน และปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษาที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2560 จำนวน 135 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายจากมหาวิทยาลัย จำนวน 3 แห่ง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ การศึกษาพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมการสอนมากที่สุดตามลำดับ คือ 1) พฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม 2) พฤติกรรมด้านการสอน และ 3) พฤติกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน และมีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน 5 ลำดับแรกมากที่สุด คือ 1) ด้านหลักสูตรที่เคยศึกษา 2) ด้านการฝึกและการสัมมนาวิชาชีพ 3) ด้านเพื่อนร่วมงาน 4) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และ 5) ด้านบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ในส่วนตัวแปรที่สามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ 1) ปัจจัยด้านการเรียนรู้ของผู้สอน 2) ปัจจัยด้านนักเรียน 3) ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 4) ปัจจัยด้านอาจารย์ที่เลี้ยง และ 5) ปัจจัยด้านอาจารย์นิเทศก์ โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนได้ร้อยละ 74.2 (R-square=.742) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (F=24.689, P-value=.000)

คำสำคัญ : พฤติกรรมการสอน นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การสอนอิสลามศึกษา

Abstract

This research aimed to investigate the level of teaching behaviors and factors affecting teaching behaviors of the Islamic studies pre-service teachers. The samples were 135 Islamic studies pre-service teachers selected from the three universities by the simple random sampling technique. The data were collected via questionnaires and analyzed to means statistic, standard deviation, and multiple linear regression. The study found that the Islamic studies pre-service teachers perceived the emotional and social behaviors as the highest behaviors followed by instructional behaviors and learning management behaviors, respectively. The Islamic studies pre-service teachers also perceived that the factors affecting their teaching behaviors were 1) curriculum of the studying program, 2) teaching training and seminars, 3) colleagues, 4) relations between teachers and students, and 5) climates and the environment in the school respectively. The significant variables that could predict at the .05 level namely, 1) teachers' learning experiences factor 2) students' factor 3) relations between teacher and students' factor

4) teacher mentors' factor and 5) supervisors' factor. All variables were able to predict 74.2% of teaching behavior (r -square = .742) with statistical significance at the level of .05 ($F = 24.689$, p -value = .000).

Keywords: Teaching behavior, Pre-service teacher, Islamic studies

บทนำ

คุณภาพของนักศึกษาวิชาชีพครูอิสลามศึกษา (Islamic studies pre-service teachers) จะส่งผลต่อคุณภาพของครูประจำการอิสลามศึกษา (In-service Islamic studies teachers) ในอนาคต เพราะนักศึกษาวิชาชีพครูเป็นเสมือนต้นน้ำของกระบวนการพัฒนาครูผู้สอน ซึ่งหากต้นน้ำนี้มีคุณภาพก็จะส่งผลต่อคุณภาพของครูในปลายน้ำด้วย ดังนั้นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการศึกษาและวิจัยพัฒนาประสบการณ์ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเฉพาะในประเด็นพฤติกรรมการสอนซึ่งเป็นทักษะที่ครูในอนาคตต้องนำไปใช้เมื่อเข้าสู่สนามของการทำงานจริง

การศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนได้มีการนำเสนออย่างยาวนานตั้งแต่ปี ค.ศ. 1940 (Rosenshine, 1976, p. 1) ปัจจุบันการศึกษาในประเด็นนี้ได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้น เนื่องจากพฤติกรรมการสอนอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน (Goodman *et al.*, 2017, pp. 44-46) และในช่วงระยะหลังนักการศึกษาเริ่มให้ความสำคัญต่อกระบวนการในชั้นเรียนมากยิ่งขึ้น มากกว่าการให้ความสำคัญเฉพาะปัจจัยก่อนการเรียนการสอน เช่น ความรู้ หรือทัศนคติของครู เป็นต้น ดังนั้นการเข้าใจถึงพฤติกรรมของครูผู้สอนและการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนจึงจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการนำไปพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนให้สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เมื่อพิจารณาถึงนิยามของพฤติกรรมการสอนพบว่านักวิชาการให้ความเห็นที่แตกต่างกัน แต่โดยรวมครอบคลุมการกระทำหรือการปฏิบัติของครูผู้สอน ตั้งแต่การวางแผนการสอนไปจนถึงการวัดและประเมินผล สำหรับการศึกษานี้ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดพฤติกรรมการสอนที่ครอบคลุมพฤติกรรม 3 ด้าน (Pössel *et al.*, 2013, p. 7) ได้แก่ 1) พฤติกรรมด้านการสอน (Instructional behavior) คือ พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสอนของครูในการให้ความรู้หรือพัฒนาทักษะต่าง ๆ ของผู้เรียน 2) พฤติกรรมด้านการจัดการเรียนรู้ (Learning management behavior) คือ พฤติกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเรียนรู้อย่างเช่น การจัดโครงสร้างการเรียนรู้อำนวยความสะดวกในกิจกรรมต่าง ๆ การบริหารจัดการเวลา เป็นต้น 3) พฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม (Socio-emotional behavior) คือ พฤติกรรมที่ครูแสดงออกได้ทั้งในช่วงเวลาของการจัดการเรียนการสอนหรือในช่วงเวลาอื่น ๆ

ในส่วนปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการสอน การศึกษาของ Shakour *et al.* (2018, pp. 164-174) พบว่ามีกลุ่มปัจจัยเกี่ยวข้อง 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวัฒนธรรม (Culture) ปัจจัยด้านการศึกษา (Educational factors) ด้านพื้นหลัง (Background) ด้านทัศนคติ (Attitude) และด้านปัจจัยองค์กร (Organizational factors) นอกจากนี้ Kyriakides *et al.* (2009, p. 14) ได้นำเสนอโมเดลการสอนที่มีคุณภาพซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน ประกอบด้วย การปฐมนิเทศครูผู้สอน การกำหนดโครงสร้าง ต้นแบบในการสอน การประยุกต์ การตั้งคำถาม การประเมิน การจัดการเวลา บทบาทของครูในชั้นเรียน และการเรียนรู้ในห้องเรียน ซึ่งปัจจัยที่กล่าวมาข้างต้นแตกต่างจากปัจจัยทั่วไปที่กล่าวเฉพาะความเชื่อ ความรู้ และสมรรถนะของครูผู้สอน และการศึกษาของ Assalihee *et al.* (2019, p. 29) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งพบปัจจัยเงื่อนไขภายในบุคคล ได้แก่ การศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง คุณลักษณะเฉพาะบุคคลของผู้สอน การได้รับความรู้จากรายวิชาเรียน ประสบการณ์จากกิจกรรมสัมมนาการฝึกสอน ประสบการณ์จากการสังเกตการสอน การคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียน และปัจจัยเงื่อนไขภายนอกบุคคล ได้แก่ อาจารย์นิเทศก์ ครูพี่เลี้ยง การจัดอบรมพัฒนาครูของโรงเรียน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียนและชุมชน

จากเหตุผลที่ได้กล่าวข้างต้น สถาบันผลิตครูที่ทำหน้าที่ผลิตครูอิสลามศึกษาตาม หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งจะทำหน้าที่สอนรายวิชาในหมวดหลักสูตรอิสลามศึกษาทั้ง 8 กลุ่มสาระ (Ministry of education, 2008, p. 7) จึงจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยสาเหตุที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมข้างต้น โดยศึกษาจากการรับรู้ของนักศึกษาที่กำลังฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยตรงที่อยู่ในบริบทและสถานการณ์ที่เป็นจริง เพื่อให้ได้ข้อมูลความจริงจากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในบริบทการจัดการเรียนการสอนอิสลามศึกษาของนักศึกษาการสอบอิสลามศึกษา ผลของการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันผลิตครูอิสลามศึกษาในด้านการพัฒนาหลักสูตร การกำหนดแนวทางการพัฒนานักศึกษาฝึกวิชาชีพครู และประโยชน์

ต่อสถานศึกษาในด้านการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอน และการพัฒนาการสอนอิสลามศึกษาที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสม สำหรับบริบทสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากร คือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา ที่ทำการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในปีการศึกษา 2560 จำนวน 200 คน จาก 3 สถาบันการศึกษา และกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา กำหนดขนาดตัวอย่างจากสูตรยามาเน่ เท่ากับ 133 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย และสามารถเก็บข้อมูลได้ จำนวน 135 คน ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี จำนวน 43 คน 2) มหาวิทยาลัยฟาฏอนี จำนวน 63 คน และ 3) มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 29 คน

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสำรวจที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และจากผลของการศึกษาในขั้นตอนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่มและสัมภาษณ์นักศึกษฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษา จำนวน 11 คน ซึ่งได้นำไปพัฒนาต่อเป็นแบบสอบถามสำหรับประเมินความคิดเห็นของ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในลักษณะแบบประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ 1) พฤติกรรมด้านการสอน จำนวน 16 ข้อ 2) พฤติกรรมด้านการบริหารจัดการ จำนวน 10 ข้อ 3) พฤติกรรมด้าน อารมณ์และสังคม จำนวน 8 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู 14 ด้าน จำนวน 34 ข้อ โดยนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นผู้ประเมินตนเองทั้งหมด

3. **การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ** แบบสอบถามได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เป็นผู้พิจารณาคุณภาพของ เครื่องมือ โดยค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) มีค่าระหว่าง 0.67-1.0 และนำแบบประเมินที่ผ่านการปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มนักศึกษาการสอนอิสลามศึกษาที่มีลักษณะ คล้ายคลึงกับกลุ่มประชากรจำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ ซึ่งพบว่ามีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการ หาความสอดคล้องภายใน (Internal consistency) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ ครอนบาค แอลฟา (Cronbach's alpha coefficient) ดังนี้ 1) คำถามด้านพฤติกรรมด้านการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 2) พฤติกรรมด้านการบริหารจัดการ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 และ 3) พฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 ตอนที่ 3 ข้อคำถาม เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96

4. **การเก็บรวบรวมข้อมูล** ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตจากคณะวิทยาการอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี เพื่อส่งไปยังสถาบันการศึกษาเพื่อเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ ประสานการส่งเอกสารแบบสอบถามไปยังหน่วยที่ดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโดยตรง และติดตามผลการเก็บ ข้อมูลกับนักศึกษาทุกคนจนได้ข้อมูลครบตามที่กำหนด

5. **การวิเคราะห์ข้อมูล** ผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ใช้สถิติบรรยายเพื่ออธิบายลักษณะ ของกลุ่มประชากร ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลผลระดับพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใช้เกณฑ์ ของ Ruengpraphan (2002, p. 30) แบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ 4.21 - 5.00 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมการสอนอยู่ใน ระดับมากที่สุด 3.41 - 4.20 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับมาก 2.61 - 3.40 ปานกลาง หมายถึง ระดับ ของพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง 1.81 - 2.60 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อย และ 1.00 - 1.80 หมายถึง ระดับของพฤติกรรมการสอนอยู่ในระดับน้อยที่สุด และการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสอน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ แบบปกติ (Enter multiple linear regression analysis)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง และผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการสอน ซึ่งแต่ละประเด็นมีรายละเอียดดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ความถี่ และ ร้อยละ ของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา (n = 135)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถาบันการศึกษา		
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี	43	31.9
- มหาวิทยาลัยฟาฏอนี	63	46.7
- มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา	29	21.4
เพศ		
- ชาย	20	14.8
- หญิง	115	85.2
ฝึกสอนระดับชั้น		
- ช่วงชั้นที่ 1 (ป.1-ป.3)	50	37.0
- ช่วงชั้นที่ 2 (ป.4-ป.6)	65	48.2
- ช่วงชั้นที่ 3 (ม.1-ม.3)	20	14.8
จำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์		
- น้อยกว่า 8 ชั่วโมง	4	3.0
- 8-12 ชั่วโมง	123	91.1
- มากกว่า 12 ชั่วโมง	8	5.9
ประเภทโรงเรียนที่สอน		
- ประถมศึกษาของรัฐ	111	82.3
- มัธยมศึกษาของรัฐ	18	13.3
- มัธยมศึกษาเอกชน	6	4.4
ความถี่ที่อาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศก์แต่ละเทอม		
- ไม่ไป	2	1.5
- 1 ครั้ง	57	42.2
- 2 ครั้ง	48	35.6
- 3 ครั้ง	26	19.2
- มากกว่า 3 ครั้ง	2	1.5

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มากที่สุดจากมหาวิทยาลัยฟาฏอนี จำนวน 63 คน (ร้อยละ 46.7) รองลงมา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 43 คน (ร้อยละ 31.9) และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา จำนวน 29 คน (ร้อยละ 21.5) นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 115 คน (ร้อยละ 85.2) ทำการฝึกสอนส่วนใหญ่ในระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (ป.4-ป.6) จำนวน 65 คน (ร้อยละ 48.1) รองลงมา ประถมศึกษาตอนต้น จำนวน 50 คน (ร้อยละ 37) และระดับมัธยมศึกษา จำนวน 20 คน (ร้อยละ 14.8) ตามลำดับ โดยจำนวนชั่วโมงที่สอนต่อสัปดาห์พบว่า ส่วนใหญ่สอน 8-12 ชั่วโมง จำนวน 123 คน (ร้อยละ 91.1) รองลงมาคือ มากกว่า 12 ชั่วโมง จำนวน 8 คน (ร้อยละ 5.9) และน้อยกว่า 8 ชั่วโมง จำนวน 4 คน (ร้อยละ 3) ตามลำดับ ประเภทโรงเรียนที่สอน ส่วนใหญ่สอนโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐ จำนวน 111 คน (ร้อยละ 82.2) มัธยมศึกษาของรัฐ จำนวน 18 คน (ร้อยละ 13.3) และมัธยมศึกษาเอกชน จำนวน 6 คน (ร้อยละ 4.4) และความถี่ที่อาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศก์นักศึกษาในแต่ละเทอม พบว่าส่วนใหญ่ อาจารย์นิเทศก์ไปนิเทศก์ 1 ครั้ง จำนวน 57 คน (ร้อยละ 42.2) รองลงมาคือ 2 ครั้ง จำนวน 48 คน (ร้อยละ 35.6) และ 3 ครั้ง จำนวน 26 คน (ร้อยละ 19.3) ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมกรรมการสอน

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์หัตถถอยพหุคูณ และตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบสมมติฐานการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ เป็นการตรวจสอบว่าลักษณะของตัวแปรสามารถนำเข้าสู่การวิเคราะห์ด้วยเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณได้หรือไม่ โดยแสดงผลการตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้น (Pedhazer, 1997, pp. 33-37; Williams *et al.*, 2013, pp. 9-11) ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อตกลงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในการตรวจสอบพิจารณาได้จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามแต่ละตัว โดยไม่ได้ควบคุมตัวแปรอิสระอื่น ๆ (Zero order) ผลการทดสอบพบว่า ค่า Zero order ของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรพฤติกรรมกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่าอยู่ระหว่าง 0.35-0.71 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบ

2. การตรวจสอบข้อตกลงเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity) โดยตัวแปรอิสระทุกตัวต้องเป็นอิสระจากกัน การตรวจสอบข้อตกลงดังกล่าวพิจารณาจากค่า Tolerance โดยจะมีค่าตั้งแต่ 0-1 และเกณฑ์การพิจารณา ค่า Tolerance ไม่ควรต่ำกว่า 0.20 และพิจารณาจาก Variance Inflation Factor (VIF) ถ้าหากมีค่ามากกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระแต่ละตัวมีความสัมพันธ์กันมาก ผลการตรวจสอบพบว่า ตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่า Tolerance อยู่ระหว่าง 0.24-0.52 และมีค่า VIF อยู่ระหว่าง 1.94-4.13 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบ

3. การตรวจสอบข้อตกลงเกี่ยวกับลักษณะการแจกแจงข้อมูลของตัวแปร ผู้วิจัยทำการตรวจสอบลักษณะการแจกแจงข้อมูลของตัวแปร เป็นการแจกแจงแบบปกติหรือไม่ โดยพิจารณาจาก Normal probability plots พบว่า ลักษณะของกราฟมีแนวโน้มแจกแจงแบบปกติ ของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

4. การตรวจสอบข้อตกลงเกี่ยวกับ Independence Observation (ความคลาดเคลื่อนของค่าสังเกตได้แต่ละค่าเป็นอิสระต่อกัน) โดยพิจารณาจากค่า Durbin watson statistic ควรมีค่าอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 ผลการตรวจสอบพบว่า ตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อพฤติกรรมกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีค่า Durbin watson statistic เท่ากับ 2.24 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการทดสอบ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับของพฤติกรรมกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษามีระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการสอนมากที่สุดคือ พฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือ พฤติกรรมด้านการสอน ($\bar{X} = 4.05$) และพฤติกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.95$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมกรรมการสอน

พฤติกรรมกรรมการสอนของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	n = 135		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
พฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม	4.42	0.44	มากที่สุด
พฤติกรรมด้านการสอน	4.05	0.43	มาก
พฤติกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน	3.95	0.55	มาก

เมื่อพิจารณาระดับของพฤติกรรมกรรมการสอน โดยแบ่งออกเป็นรายด้าน มีข้อค้นพบสำคัญดังนี้

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อพฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยพฤติกรรมสูงสุด 5 ลำดับแรก ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ($\bar{X} = 4.53$) ให้กำลังใจและชื่นชมนักเรียน ($\bar{X} = 4.47$) แสดงความรักความห่วงใย ($\bar{X} = 4.47$) ใส่ใจความแตกต่างของนักเรียนรายบุคคล ($\bar{X} = 4.43$) และเข้าหาและพูดคุยกับนักเรียนในช่วงเวลาอื่น ๆ ($\bar{X} = 4.41$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม

พฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคม	n = 135		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. ยอมรับและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน	4.53	0.54	มากที่สุด
2. ให้กำลังใจและชื่นชมนักเรียน	4.47	0.56	มากที่สุด
3. แสดงความรักความห่วงใย	4.47	0.56	มากที่สุด
4. ใส่ใจความแตกต่างของนักเรียนรายบุคคล	4.43	0.57	มากที่สุด
5. เข้าหาและพูดคุยกับนักเรียนในช่วงเวลาอื่น ๆ	4.41	0.60	มากที่สุด
6. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรอื่น ๆ และเพื่อนร่วมงาน	4.41	0.64	มากที่สุด
7. ควบคุมอารมณ์โกรธ หรือทุกอารมณ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อนักเรียน	4.36	0.58	มากที่สุด
8. มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและชุมชน	4.30	0.60	มากที่สุด

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อพฤติกรรมด้านการสอน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสามารถเรียงลำดับตามคะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ ให้นักเรียนทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.27$) รองลงมาคือ เชื่อมโยงเนื้อหาที่สอนกับวิถีชีวิตและสถานการณ์จริงภายนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.24$) ลดการสอนแบบบรรยายและเน้นให้นักเรียนปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.21$) ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นความคิด ($\bar{X} = 4.19$) และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้สืบค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง ($\bar{X} = 4.11$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมด้านการสอน

พฤติกรรมด้านการสอน	n = 135		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. ให้นักเรียนทำงานเป็นทีม	4.27	0.70	มากที่สุด
2. เชื่อมโยงเนื้อหาที่สอนกับวิถีชีวิตและสถานการณ์จริงภายนอกห้องเรียน	4.24	0.65	มากที่สุด
3. ลดการสอนแบบบรรยายและเน้นให้นักเรียนปฏิบัติ	4.21	0.62	มากที่สุด
4. ใช้คำถามปลายเปิดเพื่อกระตุ้นความคิด	4.19	0.59	มาก
5. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้สืบค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง	4.11	0.64	มาก
6. ให้นักเรียนสะท้อนความเข้าใจโดยใช้แผนผังความคิด	4.10	0.79	มาก
7. จัดกิจกรรมที่ดึงความสนใจของผู้เรียนก่อนการเรียน	4.07	0.65	มาก
8. ให้นักเรียนสะท้อนความเข้าใจโดยการเล่าเรื่องหรือบรรยาย	4.04	0.59	มาก
9. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการด้านการเรียนของตนเอง	4.03	0.69	มาก
10. ให้นักเรียนสะท้อนความเข้าใจโดยการวาดภาพ	4.02	0.75	มาก
11. ให้นักเรียนวางแผน ลงมือทำ และประเมินด้วยตนเอง	3.97	0.71	มาก
12. ให้นักเรียนออกแบบหรือประดิษฐ์ชิ้นงานอย่างสร้างสรรค์	3.96	0.75	มาก
13. ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการสอนของครูผู้สอน	3.96	0.65	มาก
14. ให้นักเรียนสะท้อนความเข้าใจโดยการเขียนข้อความ	3.90	0.58	มาก
15. ให้นักเรียนออกแบบวิธีการในการนำเสนอเนื้อหาที่เรียนแก่ผู้อื่น	3.86	0.71	มาก
16. ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต	3.79	0.76	มาก

ระดับความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีต่อพฤติกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับตามคะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ เตรียมแผนการสอนก่อนจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ ออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.29$) บริหารจัดการเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเหมาะสมและสมดุล ($\bar{X} = 4.14$) จัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในห้องเรียน ($\bar{X} = 4.10$) และปรับเปลี่ยนรูปแบบและจัดบรรยากาศห้องเรียนแบบใหม่อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.99$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อพฤติกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน

พฤติกรรมด้านการจัดการชั้นเรียน	n = 135		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. เตรียมแผนการสอนก่อนจัดการเรียนรู้	4.36	0.62	มากที่สุด
2. ออกแบบกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอย่างเป็นระบบ	4.29	0.60	มากที่สุด
3. บริหารจัดการเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมและสมดุล	4.14	0.65	มาก
4. จัดเตรียมสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยในห้องเรียน	4.10	0.82	มาก
5. ปรับเปลี่ยนรูปแบบและจัดบรรยากาศห้องเรียนแบบใหม่อย่างสม่ำเสมอ	3.99	0.73	มาก
6. จัดเตรียมอุปกรณ์ส่งเสริมการคิดในทุกสาระเนื้อหา	3.96	0.69	มาก
7. ประสานงานกับฝ่ายสนับสนุนของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3.79	0.85	มาก
8. พานักเรียนไปเรียนรู้นอกชั้นเรียนหรือแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ ใกล้เคียงโรงเรียน	3.77	0.89	มาก
9. จัดเวลาสอนซ่อมเสริมหรือเพิ่มเวลาเรียนพิเศษให้นักเรียน	3.64	0.77	มาก
10. เชิญบุคคลภายนอกมาช่วยสอน เช่น ผู้ปกครอง ผู้ประกอบอาชีพ เป็นต้น	3.42	0.93	มาก

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยสาเหตุของพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน โดยสามารถเรียงลำดับตามคะแนนสูงสุด 5 อันดับ คือ วิชาในหลักสูตร ($\bar{X} = 4.46$) การฝึกและการสัมมนาวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.40$) เพื่อนร่วมงาน ($\bar{X} = 4.31$) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ($\bar{X} = 4.30$) และบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.29$) ตามลำดับ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ปัจจัยที่เกี่ยวข้อง	n = 135		ระดับ
	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาในหลักสูตรที่เคยศึกษา	4.46	.60	มากที่สุด
2. การฝึกและการสัมมนาวิชาชีพ	4.40	.69	มากที่สุด
3. เพื่อนร่วมงาน	4.31	.72	มากที่สุด
4. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	4.30	.56	มากที่สุด
5. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	4.29	.63	มากที่สุด
6. การได้รับกำลังใจ	4.26	.65	มากที่สุด
7. อาจารย์ที่เลี้ยง	4.22	.71	มากที่สุด
8. อาจารย์นิเทศ	4.19	.71	มาก
9. การมีต้นแบบครูในอุดมคติด้านการสอน	4.16	.69	มาก
10. การเรียนรู้ของผู้สอน	4.08	.57	มาก
11. นักเรียน	4.08	.56	มาก
12. โรงเรียน	4.05	.54	มาก
13. ชุมชนเรียนรู้ครูมืออาชีพ	3.97	.71	มาก
14. ไอซีที	3.91	.67	มาก

3. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู จากตารางที่ 7 พบว่าตัวแปรที่สามารถทำนายได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ 1) การเรียนรู้ของผู้สอน 2) นักเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 4) อาจารย์ที่เลี้ยง และ 5) อาจารย์นิเทศ มีค่าสัมประสิทธิ์จากคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.21, 0.19, 0.38, 0.20 และ 0.31 ตามลำดับ ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลือจำนวน 9 ตัวแปร สามารถทำนายพฤติกรรมการสอนได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนได้ร้อยละ 74.2 (R-square = 0.742) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (F= 24.68, P-value= 0.00) ซึ่งสามารถสร้างสมการทำนายได้ดังนี้

\hat{y} พฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู = $1.069 + .158$ (ปัจจัยด้านการเรียนรู้ของผู้สอน) + $.144$ (ปัจจัยด้านนักเรียน) + $.291$ (ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) - $.122$ (ปัจจัยด้านอาจารย์ที่เลี้ยง) + $.187$ (ปัจจัยด้านอาจารย์นิเทศ)

Z พฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู = $.213$ (ปัจจัยด้านการเรียนรู้ของผู้สอน) + $.190$ (ปัจจัยด้านนักเรียน) + $.386$ (ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน) - $.205$ (ปัจจัยด้านอาจารย์ที่เลี้ยง) + $.312$ (ปัจจัยด้านอาจารย์นิเทศ)

ตารางที่ 7 แสดงผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ตัวแปรปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients Beta	t	Sig.
	B	Std. Error			
(ค่าคงที่)	1.0	.205		5.21	.000
ไอซีที	.027	.042	.042	.64	.53
โรงเรียน	.036	.063	.046	.57	.56
การเรียนรู้ของผู้สอน	.158	.055	.213	2.89	.005*
นักเรียน	.144	.057	.190	2.56	.012*
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	.291	.064	.386	4.58	.000*
ชุมชนเรียนรู้ครูมืออาชีพ	.041	.046	.069	.89	.37
อาจารย์ที่เลี้ยง	-.122	.043	-.205	-2.87	.005*
อาจารย์นิเทศ	.187	.048	.312	3.94	.000*
เพื่อนร่วมงาน	-.032	.043	-.054	-.75	.46
การฝึกและการสัมมนาวิชาชีพ	.076	.047	.123	1.64	.10
วิชาในหลักสูตรที่เคยศึกษา	-.060	.045	-.085	-1.33	.18
บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน	-.004	.050	-.006	-.08	.94
การมีต้นแบบครูในอุดมคติด้านการสอน	.065	.055	.106	1.19	.24
การได้รับกำลังใจ	-.074	.062	-.113	-1.19	.23

$r = 0.862$, $r\text{-square} = 0.742$, $\text{Adjusted } r\text{-square} = 0.712$, $F = 24.68$, $p\text{-value} = 0.00$

^a Dependent Variable: พฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

* ค่าความเชื่อมั่นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเมื่อพิจารณาจากกรอบพฤติกรรมการสอนทั้ง 3 ด้าน (Pössel *et al.*, 2013, p. 7) พบว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการสอนด้านสังคมและอารมณ์มากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Shakour *et al.* (2018, pp. 164-174) ในด้านปัจจัยกลุ่มวัฒนธรรม และเป็นข้อค้นพบที่สำคัญเนื่องจากครูจำนวนมากที่ขาดการให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคมของตนเอง แต่การศึกษานี้ทำให้เห็นว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาการสอนอิสลามศึกษามีมุมมองต่อพฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคมมากที่สุด ซึ่งยิ่งส่งผลดีต่อผู้เรียน โดยการศึกษาที่ผ่านมาพบว่าพฤติกรรมด้านสังคมและอารมณ์ของครูมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาผู้เรียนโดยตรง (Merritt *et al.*, 2012, pp. 141-159) ดังนั้นหากนักศึกษาให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมที่ครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านการสอน การจัดการชั้นเรียน และพฤติกรรมและสังคม ผลการพัฒนาผู้เรียนก็จะยิ่งมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เช่นเดียวกับสถาบันผลิตครูที่ควรมีการพัฒนาพฤติกรรมด้านสังคมของนักศึกษาฝึกวิชาชีพครูให้มากขึ้น ไม่ใช่เฉพาะพฤติกรรมด้านการสอนเท่านั้น เพราะเป็นพฤติกรรมอีกด้านที่จะส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนในอนาคต

จากการศึกษาการรับรู้ของนักศึกษาด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน พบว่าประกอบด้วย 1) ปัจจัยด้านการเรียนรู้ของผู้สอน 2) ปัจจัยนักเรียน 3) ปัจจัยความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 4) ปัจจัยด้านอาจารย์ที่เลี้ยง และ 5) ปัจจัย

ด้านอาจารย์นิเทศ ส่วนใหญ่มีความสอดคล้องกับการศึกษาของ Assalihee *et al.* (2019, p. 29) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งพบทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ซึ่งข้อค้นพบของการศึกษานี้สามารถแบ่งปัจจัยภายในคือปัจจัยด้านการเรียนรู้ของผู้สอน ส่วนปัจจัยภายนอกประกอบด้วย ปัจจัยด้านนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน อาจารย์ที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศ โดยในบริบทของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอาจมีปัจจัยบางด้านที่แตกต่างเนื่องจากนักศึกษาฝึกสอนมีผู้ที่เกี่ยวข้องมากกว่าครูประจำการทั่วไป โดยในบริบทนี้เป็นข้อค้นพบที่น่าสนใจที่จะสามารถนำผลของการศึกษาไปพิจารณาปรับปรุงรูปแบบการนิเทศของการอาจารย์นิเทศ และแนวทางการดูแลนักศึกษาของครูที่เลี้ยงต่อไป

จากการศึกษาพบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการสอน โดยการวิเคราะห์ค่า R Multiple correlation มีค่าเท่ากับ .862 และผลการวิเคราะห์ R square แสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระทั้งหมดที่มีต่อตัวแปรตาม ที่ปริมาณ 74.2% หรืออาจกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการสอนได้ 74.2% ข้อค้นพบข้างต้นสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิจัยหลายท่าน อาทิ เฮน (Hein, 2012, pp. 12-15) ที่ศึกษาพบว่าลักษณะการปฏิสัมพันธ์ของครูผู้สอน เช่น การสนับสนุน และการควบคุม และรูปแบบการสอนของครูผู้สอน เป็นต้น ล้วนมีความสัมพันธ์ต่อเป็นพฤติกรรมการสอนของครูผู้สอนเอง นอกจากนี้ การศึกษาของ Kyriakides *et al.* (2009, p. 14) ที่พบว่าการปฏิสัมพันธ์ครูผู้สอน การมีต้นแบบในการสอน ความรู้ และสมรรถนะของครูผู้สอนก็มีความสอดคล้องหลายด้านกับการศึกษาในครั้งนี้

การวิเคราะห์ตัวแปรอิสระส่งผลต่อพฤติกรรมการสอน โดยพิจารณาค่า Sig. ที่มีค่านัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ระดับ .05 กลับพบว่ามีเพียงปัจจัย 5 ด้านเท่านั้น ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ 1) การเรียนรู้ของผู้สอน 2) นักเรียน 3) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน 4) อาจารย์ที่เลี้ยง และ 5) อาจารย์ ในขณะที่ปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ ไอซีที โรงเรียน ชุมชนเรียนรู้ครูมีอาชีพ เพื่อนร่วมงาน การฝึกและการสัมมนาวิชาชีพ วิชาในหลักสูตร บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน การมีต้นแบบครูในอุดมคติด้านการสอน และการได้รับกำลังใจจากอาจารย์นิเทศหรือครูที่เลี้ยงหรือครอบครัว ไม่ได้มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้วิจัยเห็นว่านักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพส่วนใหญ่มักจะให้ความสำคัญต่ออาจารย์นิเทศและครูที่เลี้ยงเพราะทั้งสองเป็นผู้ที่ทำการประเมินนักศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติการสอน ทำให้ปัจจัยอื่น ๆ ไม่ได้อยู่ในความสนใจของนักศึกษา นอกจากนี้ นักศึกษาต้องมีการปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนโดยตรงในฐานะที่เป็นครูผู้สอนทำให้คุณลักษณะของผู้เรียนเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา การศึกษาครั้งนี้จึงควรให้ความสำคัญต่ออาจารย์นิเทศและครูที่เลี้ยงเพราะเป็นตัวแปรที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าหากทั้งสองมีความเข้าใจและตระหนักในการดูแลนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพที่อยู่ในการกำกับดูแลของตน

สรุปผลการวิจัย

การศึกษานี้มีเป้าหมายเพื่อศึกษาพฤติกรรมการสอนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษพบว่าพฤติกรรมด้านอารมณ์และสังคมเป็นสิ่งที่นักศึกษาที่มีความเห็นมากที่สุด และพบว่าปัจจัยด้านการเรียนรู้ของผู้สอน ด้านนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ด้านอาจารย์ที่เลี้ยง และด้านอาจารย์นิเทศก์ มีผลต่อพฤติกรรมการสอน ดังนั้นสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำผลจากการศึกษาครั้งนี้ไปปรับใช้สำหรับการพัฒนาโปรแกรมฝึกอบรมครูหรือนักศึกษาฝึกสอน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาตนเองของครูผู้สอน การมีทักษะด้านการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน การได้รับความรู้ การดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ที่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อพฤติกรรมการสอน ซึ่งสามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนาเป็นหลักสูตรฝึกอบรมให้กับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อให้ให้นักศึกษามีความพร้อมก่อนการเป็นครูที่มีคุณภาพในอนาคต นอกจากนี้ควรมีการศึกษาวิจัยพัฒนากลยุทธ์ในการพัฒนาครูผู้สอนในด้านพฤติกรรมการสอนที่สามารถนำไปใช้พัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

Assalihee, M., Saithong, S., Asmimana, K., & Bakoh, N. (2019). Teaching behaviors of the teaching Islamic studies pre-service teachers to encourage the students' critical thinking skills in the Southern-Border Province contexts. *Journal of Behavioral Science for Development (JBSD)*, 11(1), 15-34.

- Goodman, J. S., Orange, A., & Schumacher, G. (2017). Charter school teacher attitudes, belief systems, and behaviors associated with substantive student academic achievement. *The Charter Schools Research Journal*, 12(1), 35-54.
- Hein, V. (2012). The effect of teacher behaviour on students motivation and learning outcomes: A review. *Acta Kinesiologiae Universitatis Tartuensis*, 18, 9-19. doi: <https://doi.org/10.12697/akut.2012.18.02>
- Kyriakides, L., Creemers, B. P., & Antoniou, P. (2009). Teacher behaviour and student outcomes: suggestions for research on teacher training and professional development. *Teaching and Teacher Education*, 25(1), 12-23. doi: <https://doi.org/10.1016/j.tate.2008.06.001>
- Merritt, E. G., Wanless, S. B., Rimm-Kaufman, S. E., Cameron, C., & Peugh, J. L. (2012). The contribution of teachers' emotional support to children's social behaviors and self-regulatory skills in first grade. *School Psychology Review*, 41(2), 141-159.
- Ministry of Education. (2008). *Islamic studies the basic education core curriculum B.E. 2551 (A.D. 2008)*. Bangkok: Kurusapha Ladprao. (in Thai)
- Pedhazur. (1997). *Multiple regression in behavioral research explanation and prediction*. (3rd Ed.). USA: Thomson Learning, Inc.
- Pössel, P., Rudasill, K. M., Adelson, J. L., Bjerg, A. C., Wooldridge, D. T., & Black, S. W. (2013). Teaching behavior and well-being in students: Development and concurrent validity of an instrument to measure student-reported teaching behavior. *International Journal of Emotional Education*, 5(2), 5-30.
- Ruengraphan, Ch. (2002). *Foundation of statistic with the example of using minitab SPSS and SAS program*. Khon kaen: Khon Kaen University. (in Thai)
- Rosenshine, B. (1976). Recent research on teaching behaviors and student achievement. *Journal of Teacher Education*, 27(1), 61-64.
- Shakour, M., Yamani, N., & Yousefi, A. (2018). The factors affecting teaching and learning professionalism among medical teachers. *The Health Care Manager*, 37(2), 164-174.
- Williams, M. N., Grajales, C. A. G., & Kurkiewicz, D. (2013). Assumptions of multiple regression: Correcting two misconceptions. *Practical Assessment, Research, and Evaluation*, 18(1), 1-14.